

Проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 06.10.2025 г. - 10.11.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11625-K

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

С настоящата наредба се приема държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), утвърден със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. на министъра на образованието и науката.

Разработването на проект на ДОС за придобиване на професионална квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“ е необходимо с оглед осигуряване на професионално подготвени специалисти, които могат да извършват основни дейности по монтаж, експлоатация и поддръжка на инсталации за отопление, вентилация, климатизация, битова гореща вода и газоснабдяване, да изграждат прости тръбни, въздушно-водни и електрически системи, да полагат тръби и канали, да монтират радиатори, конвектори, вентилатори, сплит-системи, газови котли и регулираща апаратура под ръководството на по-високо квалифицирано лице..

Проектът на акт е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за професионалното образование и обучение и в контекста на нуждата от актуализиране на съдържанието на държавния образователен стандарт за придобиване на професионалната квалификация съгласно динамично променящата се икономическа, социална и регулаторна среда.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката -
<https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН -
<https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Мотиви към проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“ - вер. 1.0 | 06.10.2025](#)

[Проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“ - вер. 1.0 | 06.10.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 02.12.2025](#)

Коментари

Автор: Асоциация на индустриалния капитал в България (10.11.2025 17:04)

Изх. 303/10.11.2025 г.

ДО

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ИНЖ. МАРИЯНА ПАВЛОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАПОО

Копие:

Г-ЖА ВАНЯ ТИВИДОШЕВА

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ“ В МОН

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЪЛЧЕВ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) е дългогодишен партньор на Министерството на образованието и науката в процесите, свързани с подобряването на връзката между образованието и пазара на труда. Асоциацията последователно отстоява необходимостта от качествено професионално образование, ориентирано към реалните нужди на икономиката и технологичното развитие. Сред нашите членове са едни от най-големите браншови организации в областта на машиностроенето, електротехниката, енергетиката и автоматизацията, които пряко представляват предприятията, осигуряващи заетост и иновации в тези стратегически сектори. В този контекст АИКБ има сериозен експертен ангажимент и основание да обърне внимание на пропуските в подготвяния Държавен образователен стандарт (ДОС) за новата професия с код 071310 „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“, който е обявен за обществено обсъждане. След внимателен преглед на проекта на ДОС, бихме искали да изразим притесненията си от неговото съдържание, което по наше мнение се нуждае от съществена доработка. В настоящия му вид са налице редица пропуски, неактуални позовавания и несъответствия с реалните потребности на икономиката, както и с новите европейски регулаторни изисквания в областта.

Съгласно „Сравнителната таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация“, утвърдена със Заповед № РД09-4546/17.12.2024 г. на министъра на образованието и науката, новата професия обединява досегашните специалности „Газова техника“, „Топлотехника – топлинна, климатична, вентилационна и хладилна техника“ и „Експлоатация на парни и водогрейни съоръжения“. Въпреки това, в названието на новата професия и в съдържанието на съответния ДОС липсват термините „топлотехника“ и „хладилна техника“, което представлява сериозен пропуск. Топлотехниката е основополагаща дисциплина, обхващаща термодинамиката и топлопренасянето – знания, без които не може да се осигури качествено изграждане, експлоатация и поддръжка на отоплителни, вентилационни, климатични и хладилни системи. Изключването на хладилната техника е също необосновано. Тази област има ключово значение за:

- системите за поддържане на микроклимата в сгради и промишлени обекти;
- хранително-вкусовата промишленост (охлаждане, замразяване, съхранение);
- търговските и логистични обекти, както и транспорта на продукти с ограничена годност.

Следва да се има предвид, че хладилните системи имат решаваща роля за енергийната ефективност в жилищния и промишления сектор, както и в транспорта. Освен това, новият ДОС вече визира дейности с оборудване, съдържащо хладилни агенти, което потвърждава необходимостта от включване на хладилната техника в обхвата на професията.

Следва да се отчете и фактът, че европейското законодателство в тази област претърпя съществени промени. Новите Регламенти (ЕС) 2024/573 и (ЕС) 2024/2215 налагат използването на нови, алтернативни на флуорсъдържащите хладилни агенти (пропан, въглероден диоксид, амоняк и др.), които са горими, токсични или работят при високо налягане. Това поражда нови рискове и изисква по-задълбочено и специализирано обучение на кадрите. Настоящият проект на ДОС обаче препраща към остарели нормативни документи – Наредба № 1 от 2017 г. и Регламент (ЕС) № 517/2014, което е несъответствие с действащата регулаторна рамка.

Хладилната промишленост е в процес на технологична трансформация, а наличието на обучени кадри в тази област става все по-критично. Намаляващият брой специалисти, застаряващият персонал и липсата на адекватна подготовка в средното професионално образование се отразяват и на висшите училища, които разчитат на тази база за формиране на студенти. На тази основа считаме, че предложеният ДОС в настоящия му вид не отразява обективните потребности на икономиката и технологичното развитие и не гарантира качествено професионално образование по новата професия. Предлагаме следните принципни изменения:

1. Професията с код 071310 да бъде преименувана на „Отопление, вентилация, климатизация, хладилна и газова техника“, така че да отразява реалния обхват на дейностите.

2. Новото наименование да бъде коректно отразено във всички свързани документи, включително:

- в Списъка на професиите за професионално образование и обучение;
- в Сравнителната таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация;
- в проекта на Наредба за придобиване на квалификация по професията.

3. В самия проект на ДОС следва да се преработят съответните текстове, така че:

- да се актуализират позоваванията на европейските регламенти, заменяйки остарелите нормативни актове;
- да се добавят нови елементи от учебното съдържание, свързани с основите на топлотехниката и хладилната техника;

- да се включи обучение по монтаж, поддръжка и диагностика на хладилни системи, както и теми, свързани с безопасността при работа с новите хладилни агенти;
- да се осъвремени структурата на резултатите от учене (ЕРУ), така че да отразява новите области на компетентност и съответстващите им знания и умения.

Ние сме готови, при необходимост, да окажем съдействие за формулиране на конкретните текстове и адаптиране на съдържанието в съответствие с действащите европейски и национални нормативни изисквания чрез наш експерти.

Разчитаме на Вашето съдействие за извършване на предложените промени, за да може българските предприятия да разчитат на качествено подготвени кадри.

С УВАЖЕНИЕ,

РУМЕН РАДЕВ, /п/

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА АИКБ

Автор: ПГ ХТТ (10.11.2025 15:08)

?? ?????????? ?? ?????? ?????????? ? ??? 071310 „?????????, ??????????, ?????????????? ?
?????? ?????????“ ??????? „????????????????“ ? „????????? ?????????“. ?????????????????
????????? ?????????? ?? ?????????????????? ? ?????????????????????? ?? ?????????????????, ?????????????????,
???????????????? ? ?????????? ??????????. ????????????????? ?? ?????????? ?????????? ?? ?????????????????? ?
???????????????? ?????????? ? ?????????????????? ??? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????????????? ??
????????????????, ?????? ?????????????? ?????????????????? ??? ??????????????????, ?????????????????????? ?
????????????????? ?? ?????????? ?????????? ? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????? ? ???-????????
?????????.

Автор: Асоциация на индустриалния капитал в България (07.11.2025 16:12)

Становище на Българска браншова камара – машиностроене (ББКМ)

Изх.№ 141/ХКТ/05.11.2025г.

ДО

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Относно: Обществена консултация 11625-К на Проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“

Уважаеми г-н Вълчев,

Предлагаме становище и предложения от Българска браншова камара – машиностроене (ББКМ) относно обявеният за обществена консултация проект на горещитираната Наредба, с която се определя Държавния образователен стандарт по професията 071310 „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“:

Българска браншова камара - машиностроене (ББКМ) е сдружение с нестопанска цел за подпомагане, насърчаване, представителство и защита интересите на своите членове. В нея членуват основни фирми от всички сектори на машиностроенето - производители на: металообработващи машини и инструменти, хидравлични изделия, машини и оборудване за хранително-вкусовата промишленост, хладилна и климатична техника; дървообработващи машини, селскостопанска техника; автомобилостроене; производство на метални изделия и др.

ББКМ е определена със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) за организацията, която да сертифицира техници и фирми от областта на хладилната и климатична техника в България за извършване на дейности по монтаж, ремонт, поддръжка или сервизно обслужване и извеждане от експлоатация на стационарно хладилно, климатично и термопомпено оборудване; климатично оборудване на някои моторни превозни средства и др.

Определяният с наредбата Държавен образователен стандарт (ДОС) е за новата професия код 071310 „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“. Съгласно „Сравнителна таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация от Списъка на професиите за професионално образование и обучение“, утвърдена със Заповед № РД09-4546/17.12.2024г. на Министъра на образованието и науката, новата професия обединява старите специалности 5220306 и 5220406 „Газова техника“, 5220309 и 5220409 „Топлотехника – топлинна, климатична, вентилационна и хладилна техника“, и 5220501 „Експлоатация на парни и водогрейни съоръжения“.

В названието на новата професия липсват „Топлотехника“ и „хладилна техника“. В обсъждания ДОС по професията - също.

Топлотехниката е образователна дисциплина (включваща основно термодинамика и топлопренасяне), която поставя основите на изграждането и експлоатацията на отоплителни, вентилационни, климатизационни и хладилни системи. Отсъствието на базисни елементи от топлотехниката в предлагания ДОС ще доведе до липса на познания на обучаемите за процесите, които определят изискванията при изграждането, експлоатацията и поддръжката на такива системи.

Изключването на хладилната техника е абсолютно необосновано:

Хладилните системи са основна и незаменима част от:

- системите за поддържане на микроклимата в сгради и промишлени обекти (термопомпени, климатични и др.);

- хранително-вкусовата промишленост: охлаждане, замразяване и съхранение на хранителни продукти в основни преработвателни сектори, като месо и месопреработване, мляко и млекопреработване, риба и рибни продукти, плодове и

зеленчуци и др.;

- търговски обекти, предлагащи хранителни (и не само) стоки;
- транспортиране на стоки с ограничена годност;
- разпределителни промишлени хладилници и много други.

Трябва да се отбележи и важното влияние на хладилните системи за повишаване на енергийната ефективност чрез намаляване на енергийните разходи, както в битовия, така и в промишления сектор. Между впрочем в предлагания за обществена консултация ДОС по професия 071310 в т. 2.1. и 2.2. са посочени изисквани документи за упражняване на професията, един от които е

„- Сертификат за работа с флуорсъдържащи парникови газове, при извършване на дейности с оборудване, съдържащо хладилни агенти (включително термopомпи и охладителни системи)“, който документ ББКМ е оторизирана със ЗЧАВ да издава, но в текста са цитирани неактуални нормативни документи – Наредба № 1 от 2017г. и Регламент 517/2014.

Важно е да се отбележи също така, че в момента хладилната промишленост е в период на кардинални промени, наложени от изискванията на Европейските нормативни документи, свързани с глобалното затопляне и съответните вещества, които го причиняват (в случая хладилните агенти). В частност новите европейски Регламенти (ЕС) 2024/573 и (ЕС) 2024/2215 - приети февруари и септември 2024г., постановяват използването на нови, алтернативни на флуорсъдържащите, хладилни агенти (пропан, въглероден диоксид, амоняк и др.), които трябва да заместят досега използваните. Посочените алтернативни хладилни агенти, обаче, са горими (в различна степен), токсични или при работни условия имат високо налягане. Всичко това крие сериозни опасности при монтажа и експлоатацията на хладилните инсталации. Необходимо е различно и много по-сериозно обучение на кадрите, които ще изграждат и обслужват новия тип инсталации. Трябва да се отбележи, че младите кадри с такава специализация сериозно намаляват, а наличните са застаряващи. Това се отнася до обучените в средното професионално образование, но и до тези във висшето образование, което все пак се базира на подготвени в средните професионални училища евентуални студенти.

Считаме, че така предложения Държавен образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията с код 071310 „Отопление, вентилация, климатизация и газова техника“ не е адекватен към сегашната обективна реалност и необходимостите от съответно на реалността качествено професионално образование и обучение.

Въз основа на гореизложеното предлагаме следните изменения:

- 1.Професия 071310 да се преименува на „Отопление, вентилация, климатизация, хладилна и газова техники“
- 2.Новото название на професията да се отрази в:

- Списък на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение;
- Сравнителна таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация от Списъка на професиите за професионално образование и обучение;
- Проект за Наредба за придобиване на квалификация по професията.

3.В предложения ДОС за професията с код 071310:

3.1.В заглавната страница да се смени названието на професията с ново предложеното

3.2.В точки 1 и 2 (вкл. 2.1. и 2.2.) на стандарта навсякъде да се смени названието на професията с ново предложеното

3.3.В точки 2.1. и 2.2. на стандарта текстът на абзаца

„- Сертификат за работа с флуорсъдържащи парникови газове, издаден по Наредба № 1 от 2017г., в съответствие с Регламент (ЕС) № 517/2014, при извършване на дейности с оборудване, съдържащо хладилни агенти (включително термopомпи и охладителни системи);“

Да се замени с текста:

„- Сертификат за работа с флуорсъдържащи парникови газове, издаден по нормативната уредба в съответствие с Регламенти (ЕС) 2024/573 и (ЕС) 2024/2215, при извършване на дейности с оборудване, съдържащо хладилни агенти (включително термopомпи и охладителни системи);“

3.4.В точка 3.1. на стандарта да се добави ново ЕРУ 5:

ЕРУ 5. Основи на отоплителните, вентилационните, климатичните, хладилните и газовите системи;

Следващите ЕРУ от 5 до 10 да се преномерират от 6 до 11;

Промените да се отразят в таблицата в началото на т. 3.

3.5.В точка 3.1. названието на ЕРУ 8. Подготовка за монтаж на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията и газовата техника да се замени с ЕРУ 9. Подготовка за монтаж на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията, хладилната и газовата техники;

3.6.В точка 3.1. на стандарта да се добави ново ЕРУ 12:

ЕРУ 12. Монтаж и демонтаж на хладилни системи;

Следващите ЕРУ да се преномерират от 13 до 16;

Промените да се отразят в таблицата в началото на т. 3.

3.7.В точка 3.1. названието на ЕРУ 12. Изграждане и въвеждане в експлоатация на комплексни системи в отоплението, вентилацията, климатизацията и газовата техники да се замени с ЕРУ 14. Изграждане и въвеждане в експлоатация на комплексни системи в отоплението, вентилацията, климатизацията, хладилната и газовата техники

3.8.В точка 3.1. названието на ЕРУ 13. Диагностика, поддръжка и ремонт на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията и газовата техника да се замени с ЕРУ 15. Диагностика, поддръжка и ремонт на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията, хладилната и газовата техника

3.9.В точка 3.2.2. на стандарта да се добави описанието на новото ЕРУ 5 със съставните му РУ и т.н.

3.10.В точка 3.2.3. в ЕРУ досегашен номер 8, нов 9:

Названието „Подготовка за монтаж на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията и газовата техника (ОВКГТ)“ да се замени с „Подготовка за монтаж на системи в отоплението, вентилацията, климатизацията, хладилната и газовата техники (ОВКХГТ)“

Навсякъде в ЕРУ-то текстът ОВКГТ да се замени с текста ОВКХГТ.

3.11.В точка 3.2.3. на стандарта да се добави описанието на новото ЕРУ 12 със съставните му РУ и т.н. (може да се заимстват текстове от ЕРУ 38 на стария ДОС за професия 522030)

3.12.В точка 3.2.3. в ЕРУ досегашен номер 12, нов 14:

Названието „Изграждане и въвеждане в експлоатация на комплексни системи в отоплението, вентилацията, климатизацията и газовата техника“ да се замени с „Изграждане и въвеждане в експлоатация на комплексни системи в отоплението, вентилацията, климатизацията, хладилната и газовата техники“;

Названието на Резултат от учене 12.1 (нов 14.1) „Извършва проектиране и оразмеряване на отоплителни, вентилационни и климатични (ОВКГ) инсталации“ да се замени с текста „Извършва проектиране и оразмеряване на отоплителни, вентилационни, климатични и хладилни (ОВКХГ) инсталации“;

Навсякъде в ЕРУ-то текстът ОВКТ да се замени с текста ОВКХТ.

3.13.В точка 3.2.3. в ЕРУ досегашен номер 13, нов 15:

Названието „Извършва проектиране и оразмеряване на отоплителни, вентилационни и климатични (ОВКГ) инсталации“ да се замени с „Извършва проектиране и оразмеряване на отоплителни, вентилационни, климатични, хладилни и газови (ОВКХГ) инсталации“

Навсякъде в ЕРУ-то текстът ОВКГТ да се замени с текста ОВКХГТ

3.14.Навсякъде в точка 3.2.3. (след ЕРУ 4) номерацията на „Резултат от учене“ да се преномерираща с новата номерация на ЕРУ.

4. Да се коригира таблицата в точка 4 на стандарта, съобразно променената номерация на ЕРУ.

Готови сме при необходимост да окажем съдействие за съответни формулировки и текстове.

С уважение,

Председател:

/Виолин Ненов/

Автор: Наталия Иванова (04.11.2025 21:38)

С премахването на професията „Хладилна техника“ и отсъствието ѝ в направления като „Хранително-вкусова промишленост“ се създава риск от недостиг на квалифицирани специалисти в този сектор. Хладилната техника е ключова не само за хранително-вкусовата, но и за логистичната, търговската и климатичната индустрия. Ако тази специалност не се поддържа, скоро ще има реална липса на кадри в практиката.

История

Начало на обществената консултация - 06.10.2025

Приключване на консултацията - 10.11.2025

Справка за получените предложения - 02.12.2025

[Справка за получените предложения/съобщение](#)